

Пурнаңа, қёршыла юрат, таван халәх мөнне чёре, қавна юрат!

ТУСПАХ

НУРЛАТ РАЙОНЕН ОБЩЕСТВА ПОЛИТИКА ХАСАЧЕ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА

Хасат 1931 үйлек шулхи июлөн
9-мешенче тухма пүслян.

N 72
(4641)

1998 үйлек шулхи июнь (сертме)
уйяхен 26-меше, эрнекун

Палартий
хакпа.

Ялти халъхи вахъатри задачасем: нумай үйлек куркесене
сүлса пётермелле; утә хатерлессине йёркеллә илсе пымалла; киеве участок-
сене, выльяхсене җитерсе пётернисене сухалассине хәвартлатмалла; нумай
сүл үйлек куркесене яланах апталтартармалла; хүсалыхсенчи мёнпур
АВМсене хута ямалла; выльях-чёрлөх пахассинче - выльяхсене талакепех
кётессине йёркелемелле; вёснене лагерьенче симес апата, шывпа тайташах
тивестермелле.

Асхат нумай үйлек хүшии аякта пураний, анчах
та таван вырынен туртаме вайтларах пулай.
Пилек үйлек каярах вайт хайен җемийне пёрле таван
Амзяя ялне күсса килнэ.

Хресчен ёланах үйвәр пулнике әйланса,
Асхат пурнаңа ўткелешмесэр, малашлаха шанаспа
пахма тарашать. Акай ачисем те җитене ас-
лашшесеме ашишесен җерә җинче хайсем төллән
үрәнма тыйтанацсе. Чи кирли вара, хайен
пурнаңенчи черетлә кёркүннене вайт ял җинисене
хүшинче кётсе илни. Җака ёна вайт хушать,
җамаллын сывлаттарать. Ёлек-авалах: ют
җершылара патша пулличен, хайван җершыланта
тарәп пул тесе төрәп калан.

Асхат мёнпур ял хүсалых ёжесене активла
хутшынат. Ака вахъатенче вайт сеяльщик пулна,
ытти механизаторсем пекех лайях та паха акса
пүни тухай илес шукшаша ыванинне пёлмесэр вайт
хунай.

Үкерчекре: хресченен хүсалыхсен "Комбайн"
ассоциациянен ёжчене А. Мутагиров.

Әңста тата мён чухлө сёт җухататпәр?

Цифрасен пёрремеш графи - кәсалхи пилек үйяхра патшалыха сутија сётени базислә үйләх
сине күсарса шутласан, ытларах е сахалрар, иккемеше - сивётмесэр сутни тайкакесем,
вицёмеше - 1 сортлинчен начартарах сёт (центнерпа), тайвантамеше - 5 үйяхра, пилләкмеше
- май үйяхене тайкакесем ытларах е сахалрар (тенкәпе).

"Кикл"	33600	-43700	-5232	-15332	-1248
Мичурин яч.хис.	21600	-60200	-8970	-47570	-18860
Ифизов яч.хис.	23200	-1450	-3998	4702	-1106
М.Джалиль яч.хис.	5600	-4900	1800	-1100	367
"Родина"	1600	-7200	-210	-5810	-4440
"Игенче"	400	-10100	-1800	-11500	-6220
"Заветы Ильича"	800	-13800	-4850	-17850	-9870
"Алга"	800	1420	-10730	-11350	-11570
"Комбайн"	8000	-5500	-1830	11760	-5390
"Татарстан"	32800	-2400	-490	11760	-2970
"Чулпан"	5600	8100	-5040	-10540	-6440
"Тан"	4000	-9300	-3730	-9030	-4414
"Урняк"	12000	-14500	-5670	-8170	-3
"Кондурча"	11200	-28100	-5620	-22520	-1086
Кузнецов яч.хис.	8000	-2480	-4080	-20880	-7360
"Заря"	1600	-10300	-4640	-13340	-6610
"Черемшан"	18400	-17200	-13070	-11870	-9876
Синдяков яч.хис.	13600	-9700	-840	3060	12180
"Рассвет"	20800	-2430	-4520	13850	-15220
Нефтебазын х/х	560	-5700	-2960	-8100	-5590
Сах.завочен х/х	15200	-5800	-1910	7590	-2430
"АгроХимсервис" х/х	-800	-7600	-7610	-14410	-1220
Сёт-чү комбиначен х/х	4000	-2000	-280	1720	-1200
"Төрнөс"	14400	-21900	-8680	-16180	-7120
РСУн х/х	15200	-11300	-6570	-2670	-2330
"Сёнче"	4800	-8400	-8420	-12020	-7310
"Дуслык"	7200	19300	-1820	-13920	-9200
Район тарых	288800	-412900	-132720	-223170	-96850

Илес кәтартынан
найсценен хүсалыхсем
патшалыха начар па-
халыхлай продукуци
сутнике сахал мар укса-
тене җухатни паләрать.
Шел пулин та, мешнур
җухатусен пёррә ви-
семеш пайе май үйяхне
тивет. Сәмахран, май
үйяхене пёрремеш
сортлай сёт икә хүсалых
кана панай. Кусем вёсем
хресченен хүсалыхсен
Синдяков ячепе хисеп-

ленекен тата "Игенче"
ассоциацийесем. Район-
ти хүсалыхсем пурте май
үйяхене сивётмен сёт
сүтнине тайкаксем түснә.
Чайна та, Муса Джалиль
ячепе хисепленекен, "Урняк",
Хафизов ячепе хисепленекен,
"Дуслык" хүсалыхсене
ку сумма пысайках мар
пуре та 290-974 тенкә
кана. Мичурин ячепе хис-
епленекен, "Төрнөс",
"Черемшан", "Рас-

свет", "Кондурча" хүса-
лыхсенче вайт 8700-
17100 тенкә сүтнә. Җак
шарх күнсендеше сёте
сивётме үйвәр пулнике
әйланмалла ёнтә. Холо-
дильниксем та яланах
сёмәрләпесе, вёснене
юсама запас пайсем չук,
детальсем түянина вара
укса չук. Сёт пасынни-
че ытти салтавасем та
пур. Чи малтан, чылай
хүсалыхсенче сәвакан
аппаратсеме шлангсе-

не кирлә пек таса ты-
тасишён тарашмасе. Аппаратын пите хәварт
пёткен резина деталь-
сене вахъатла улыштар-
манинче сёте пёткене
суса пётереймече, җака
вара продукцияны йүсәк-
хе пулашать. Юлашкы күн-
сендеше җес хресченен
хүсалыхсен "Сёнче" ас-
социацийен, РСУн хүшма хүсалыхене
ильнә сёйт ийүсәкхе
пүсәк пулнике 780-шар
килограмм, "Родина" -
1 тонна, "Урняк" тата
нефтебазын хүшма хүсалыхэнне - 380-шар
килограмм каялла панай.
Вёснене пёрремешене
ку йалана көрет пулас. Ял
сыннисен "Сельхоз-
техникан" акционер об-
ществин линине монтаж
специалистсөнене ўк-
ләпесе пулин та, холо-
дильниксем установки-
сем начар ёслени сине
кана йайвантармалла
мар, чи малтан фермәри
пите ансат санитари
правилисene пурнаңла-
сисе тарашмалла. Җакан
пек ўшаш күнсендеше
күрәлә күрәлә күрәлә
куллен сүннине кана ыр-
лашмалла мар, вёснене
тасатмалла. Шел пулин та, җак
правилисene пур ёсле-
те пурнаңла-
сисе, җакан салтаве чи
малтан хүсалыхсенчи специа-
листсем хытә ыйтман-
ниче.

Нумаях пулмасы рай-
онти вёрентү пайёнче
районти шкулсемпен
шкул үйлес җитмен уч-
режденисен ертүсисем
хүтшәннине иртә ка-
нашләва котельнайсе-
не газификациялла
опытне тишексер тухас-
сина халланы. Бюд-
жет чухън пулни пёткә
шуртре перекетлеме
хистет, җав шутра үйрә-
шәттәсси та, үтән-
талақ газе вара халъхи
вахъатра чи йүнә топли-

• Сөнө хыпарсем

Газ шкулсene тे кирлә

во шугланать. Җаванна
та канашләва хут-
шәннисем Хурал-
тавәнчи садикра, Кивә
Чалләри агролицейра
пулса курса җак учреж-
денисен газпа хутса
аштасси сине күсмал-
ли оптына паллашы.

Канашләва вёрентү
пайён заведующий
Г.А.Юнусов ирттернә,
унта ял хүсалыхе ап-
тимәс управленийн тәп
инженер А.Мифтахут-
динов хүтшәннә.

Шкул ачисем... честь парассә

Сөнө вёренү үйләнчесе
хулары 4-меш номерлә
шкулта яшсемпен хөрсем
милиции формипе сүр-
нине курсан, ан төләнәр.
Кусем хәнасем мар, җак
шкулта вёренекенсем
пүләс. Ең акай мәнре, Ту-
тарстан Республикин
Министрсен Кабинечен
постановление тәп
курса, шкулта вёренекенсем
хүшнине право пёлләвне
үтесе төлләвле, саплах Нур-
лат хүлини шалти ёссе
пайёнче ятарла хат-
рләнү иртә кадрсем
җитменинне шута илсе,
район администра-
циян пүләхэн реше-
ниене 4-меш номерлә
шкул базислә шлан-
не тәп курса, вырасла
тата специальносән
предмечене вёрентә.
Малашынә йөркө хуради

пулакансем "Основы
деятельности правовых
органов РТ и РФ", "Ос-
новы криминалисти-
ки", "Приемы боевой
борьбы", "Огневая под-
готовка", "Основы спе-
циальной техники",
"Психологическая под-
готовка и этикет", "Ав-
топодготовка" предмет-
сене вёрентә. Ку пред-
метсене РОВД сотруд-
никесем илсе пүрәс.
Конкурса тәп курса
ятарлай классене 27 ача
йышәннә, вёснене
сүччәш - хәрачасем.
Пулас курсантсем вал-
ли форма сәләпсә ёнтә.
Вёсен түмәсем синчи
погонене республика
герб тата патшалых ат-
рибутика пулә, унсар
пүсне - кәкәр сине җак-
малли паллә.
Ситес ысында курсантсем
хатерләнеше тәрәнне
тәлләвле экзамен парәс.
Сапла майпа, районти
право йөркөнне хурал-
лакансен органынен
мёнпур синчен хат-
рләннә, яслә специа-
листсем хүтшәнс.

С.НУРУЛЛИНА.

*Anam үйлә
хатерлә*

Ял ынынисен халъ
выльях апаче хатер-
ләнли вахъат. Ку ёсе
пирене хүсалыхра та
лайях йөркелесе янә.
Рафик Сафиуллинпа
Наиль Миннегулов ви-
таминалла күрәк җанхә
таяссине майланы.
Вёснене пуләшакан Ахат
Губайдуллинпа Ринат
Калимуллин та тә-
рәшләскерсем, Фа-
иль Камалетдинов трак-
торист агрегатсene
симес массапа тивәт-
рет.

Путек милек хатер-
ләне пире шефсем - ПТУ
коллектив пуләшрә.
Унсар пүсне, ку ёсе
вырлайти пенсионерсем
- Шайдулла Камалет-
динов, Нуризян Шай-
хутдинов, Салихзян

Р.ШАЙХУТДИНОВА.
Муса Джалиль ячепе
хисепленекен ассоциа-
ци.

Акă вëсем, пëрремёш икë пäрäх! Виçе рабочи икë пäрäха сыпäнтар- мали вырäнта пиреншён питё ансат, тележка еврлë хатёр вырнаçтарчёç. Пäрäхсен вëçсене пёр-пёрин çумне илсе шырса вëсене çирëплетрёç. Касакан хатेpе пäрäх çинчи кут пек çункавсene илтёç тэйран вëсем сыпäннä вырäна хëртнë çавралист вырнаçтарчёç (хайсем ёна вëсем "икерчё" тесçé). Диска илнë хыççän пусам вайlä пулнипе пäрäхсем пёр-пёрин çумне çыпçäñчёç, çапла майпа, пёрремёш çëвë хатёр! Халь 12 минут хушши çëвë сивнессе кëтмелле, çав вахтрап шäратса çыпäçтаракан клемине лартмали çес юлаты. Çапла, ку ёçре сварщик-сем тёп вырäнтышнацçё тесе эпёй ѹнаншман. Хальхи вахтрап пёрлешүрен килнë Марс Галимов чи опытлă ёстасаç шугланать. Анчах та Нурулай участокёнчи Виктор Бикинеев, Федор Бикин-ев тата Владимир Ефремов та, Марспа çумлай ёçлекенскерсем, çене профессие тäräшса алла илесçё. Ку тёлешшо пире пёрлешү директор Р.С.Ахмеров акă мэн капаса пачё.

- Пирён çёршыңра газ пăрăхсем хывнă çөртеп полизитлен пăрăхсем-пе 1984 çулта кăна усă курма тытăннă. Вëсем çăтăмлăрах, çирĕпрех. Сăмахран, хурçă

**А
К
Т
У
А
Л
Л
А**

Сүркүнне җитсен хула
халăх ёс хыççан, кан-
малли кунсенче пĕр چул
пăллет: дача на, сад участ-
токesenе. Ҫу
тăршшепе пĕш-
кенсе ёслесе ир-
терет. Кăшт
пушă вăхăт пул-
санах, кам ма-
шинăпа, кам ве-
лосипедпа, кам
суран хăйен да-
чине چул тыгать.
Пурнăç пире
çёре çапла хак-
лама хистет!
Хамăрэн 6 сот-
ка ܰинче эпир
пурте пĕр тан:
начальникsem
те, ахаль ёченсем те.
Эпир вара пахчаçсен
28 юлташлăхне пĕ-
рлешнë иккен, вëсем
333, 367 гектар çёр
иышăнаççë, сад участ-
токesen 5135 хуça шут-
ланать.

Участоксенчен чылайашне юлашки 8-10 сүлсөнчө хывнә. Пысак организацисемпен предпрятисенчен нумайаше хайсен ёчченесене участоксем уйарса пама май түпнә. Калапар, сахар завочён кана 4 юлташләх, юлашкине - "Сахарник-4" (5,8 гектар иышанать, 87 участок пёрлештерсе тэрать) паштар уйарна.

Участок пурри -
пысák пулáшу, анчах
явапта, ыйтусем тесике-
се тухаççé. Хуçасем
хайсен би соткине ёё-
ркеллэ тытмалла, ىум-
курákсенчен тасатмал-
ла, налука вাহтглэ түле-
мелле, участока пёлмен

Çेp қинчи рай - газостроительсен аллинче

Чавиј җер юрә инсетрен инсете каять тата уша
пёрлех траинея йәрәмә тे. Ку участокра икә
экскаватор тата тәхәр рабочи ёслеңүе, вёсем
кунта пынг ют сыйсене те, шәрәха та асархамасар,
хәйсен ёшне малалла цурнаңлашы. Ку
вёсен күлдөнхи ёш. Айчах та район историйешен
халь кунта пире пысак пәлтерепшләе собыгги
пудать: шәп ҹак минутан, шәп ҹак точкаран
Чулпан-Тәкәрмел яләсем хүшничи пысак
пүсәмлә газопровода тума тытанаңүе. Апла пул-
сан, шәп кәна ҹак җер чинчен тата шәп кәна

пäрäхсем 25 çултан ытла түсеймеччэ, полиэтилен пäрäхсем вара 50 çул та чатасччэ. Вëсем технологи енчен те ансат, çыхкантарма та меллэ, çëклеме та çämäл, хäвäräх куратäр ёнтë, шäратса çыпäçтаракан-сен ёç условийчесем та газоэлектросварщик-сенничен чылай уйрälса тäраçчë. Поли-этилен пäрäхсемпë Япо-нире тахсанах анлän усä кураçчë ёнтë. Çакän пек тëслëх та пулнä: хулари çëр чётрекен районсен-чен пëринче хурçä газ пäрäх, иккëмешчëне - полиэтилен пäрäх хывнä. Çëр чётреп хыç-çän тëрëслен та вëсеничен пëрремешчëнче пëтэмпех пëтиç, та-прин-че вара газ пäрäх пëрре-те сиенленмен. Полиэтилен çëр чётренине та

çынна пама тата ёна
пáрахма юрамастъ. Ан-
чах шел, çак ансат пра-
вилáсем çинчен “ман-
нисем” те час-часах тёл
пулац্চ-ха.

Сакна районти çेp ре-
сурсçесемпe çеp рефор-
ми енепе ёлекен коми-
тетан ёченесем кাষал-
хи суркуннe мëнпур сад
юлташлa хëсенче пулса
курса тепёр хут ыи-
рёплетрёç. Пäрахнä
участоксем тe пур, вëсен

чайна. Паллах, унан
япах енесем те пур ёнте
температура улшани-
не йывар чайтать,
Ҫаванпа та газ пәрәхнен
хынна чухне унан
мәнпур технологине
төрәс пурнағламалла
Малашиң, респуб-
ликәри газ магистрале
тунна чухне те ҫакаев
йышши пәрәхсемпие уса
курәс, - терә Ракип Сул-
танович.

Сак сёнёләх пирен
районта та хәйен
вырәнне тупатть. Хрест-
ченсен хүсаләхсөн
“Комбайн” ассоциа-
цийёнчи җуртсөн газ
кәртнә җерте полиэти-
лен пәрәхсемпесе усә кү-
рассә.

“Сұлталәк құрә - иккі
құл хүшшинче районта
газ көртес ёса вёслеме
шүтлатпәр, - төр

çакантан Заречный, Октябрине, Берлик, Сосновка, Петровски, Ялавәр тата Тәкәрмәл яләсече пурәнәкансен сүрчесене “сенкег ылтән” кәртес тәләшне ёң тытәнаты. Столицәран килиё “Газпромстрой” ООО пәрлешенең директоре Ракин Султанович Ахметров, Нурлат хулине район администрацияның пуслахъен строительство енепе ёзлекен сумбай Наиль Бареевич Мулюков, Нурлат участок-ең ертүси Г.К.Бикинесев пашаrhанинине ўилан-малла ёйтә.

Н.Б.Мулуков. - Паян поселоксем хүшшине газ пăрăхе хывма тытăнна ёсё икё уйăхра вëслесе, августан 30-мëшччен, Республика кунё тĕлне Ялавăрта газ чëртме планлатпär". Ун пек тăвас тесен газ пăрăхне пёр точкăран тытăнса Чулпана çити тăсмалла. Малта - иртме çук вăрман, пуглăх, çырмасем, икё çëрте автомагистраль урлă каçма тýр килет. Анчах та, чи кирли вăл, тĕллев тата кăмăл пурри, çакă мëнпур йывăрлăхсене çëнтерме пулăшë. Çëр çëсене пурнăçланкан Рафаэль Фатхутдиновпа Виктор Беленков экскаваторщикsem - хăйсен организацийнчи чи лайăх çыченsem (иккëштë те 127-мëш номерлë күсса çурекен механи- зацилен колоннаран).

Газ пăрăхе хывас- сищён Ялавăр коопе- ративĕн ертүс тă- тăрăшать. Вëсен пулăшаве пур çëрте та- кирлë - рабочисем вал- ли йăла условийсем ту- са парассинче та, апат- лантарас ыйтăва татса парассинче та, пăрăхсем тата ыйти- кирлë материалсем тур- ттарма транспорт- уйăрса парассинче та, кирлë пулсан хушма вай- парассинче та. Вëсем хăйсен хуçалăхшëн, çыннисемшён тăрăш- çë. Çакна çынсен ёсне- хăй тýссе ирттернë ертүс ç кăна хак пама- пултарать. Палăртнă вăхăтра Ялавăрта газ çунма тытăнасса шана- килет.

К. ЯМАЛЕТДИНОВА

йышанман пулнă-ха.
Комитет вара участок-
сene çenрerен регистра-
циленипе çeç сырлахнă.
Унăн ёçченесе ку
енеpe чылай чакалташ
лару-тăрупа тĕл пулма
тýр килет. Калăпär,
семье мăшăрĕ уйралать.
Участока юридически
майпа упăшки ячĕпе
сырнă, çапах та арäm
документа пама хи-
рëслет, çерпе усă курма
унăн та право пур имëш.

Эпир - çěpe, çěp - пире

хүсисем қақан ңинчен
çेर комитетне пәлтерме
кирлех мар төсөө пулас.
Сәмәхран, “Ромашка”
юлташшыра җаван пек
3 участок, “Дубрава”
- 3, “Здоровье” - 4,
“Кооперативра” - 4. Кү
төлешше ңең комитечे
ТР ңең Кодексен 5-мәш
пайен 28-мәш статийн
9-мәш пунктчепе уса
курма пултарать, унпа
күләш шүллән участок
хүси ңеңде уса курмалли
правасар юлаты тата йна
урал ңынна параты.
Җүлерек асанны Закон-
па ңең комитече
түрремен уса курман
участока 1 үзүл хыссан
ял хүсалых культурисем
акса ўстерме пама пул-
тарать, 2 үзүл хыссан
- ытти төллевсем шен.
Җапла туни чылайашне,
паллах, килешмest.
Участока ңеңрен
үйрәнә, йөркене көртнә
раты, вәсene организа-
цисемпе предприятисе-
нче ңең укци түлөсөе
(каләпär, “Алмалык-
ра”, “Кооператорта”).
Анчах чылай ңеңре пред-
седательсене об-
ществалла йөркепе сүй-
лашшы, җаванпа та вәсем-
ку е тепер ыйтусене тат-
са парассинче явап туй-
машшы. ыйтусем вара-
чителеклә. Хашпәр юл-
ташшысем вун-вун сул-
каяла йөркеленин пул-
лин те, чылайашнече
тирпей-илем көртес, ус-
ловисим тәвас енеше-
нимен те туман. Җакан
пек лару-тәрура паян
“Ромашка”, “Ключи”,
“Здоровье”. Җынсене
улталаны тәсләхсем та-
пур. ңең комитечен спе-
циалистчесен сәмәхсем
тәрәх, кула Совечеев
“Мечта” юлташшы
председател Р.Хасанов
хай вәхәттәнче терито-

“Кооператив”, “Мечта” (аш комбиначё), “Родничок” (машзавод лайхрахисем шутла нацсé: вëсене карты тытнä, шыв кëртиш. Аңчах час-часах пача урãхла пулса тухать председатель тăрашни сая каять. Пёлтэр сämахран, “Локомотив” юлташläхän председателё Н. Куликова сет кäпа тытса çаврэннä. Мэн шутлатэр вара Дачасен çывäхёнчи Островский, Калинин урамесенче пурänакан сем сеткäна сүтнë твärласа кайнä. Мэн калän ёнт? Йëркесёллех сес.

Сад участок ёсенче
вандализм пуламёсен
чылай тёслёхсene илсе
катартма пулать. Пёр-
ремёш пахчаимёсsem
ёлкёрме тыгынсанах ют
сыннан шүчле пуйма

ланă тĕслĕх тата мĕн чухлĕ. Çулсерен çакан çинчен калаçу пырать, милици пайне сигнал-сем пыраççë. Пёр çул РОВД дачаçем тăрăх рейдсем ирттерессине йĕркеленĕччĕ, айăпли-сене палăртса явал тыг-тарнăччĕ. Çак практика на каллех çĕнетессе шанас килет. Мĕн тесене, тивĕçлĕ йĕрке пул-

Тата тепёр самант үйн-
чэ чарынса тামалла.
Участоксene уйрэнд
чухне хăш-пĕрисем,
уйрăмах тавçăрул-
лăскерсем, виçшер-
тăватшар пай йышанса
юлнă. Анчах вëсене
пăхса тăма ёлкёретён-и
вара? Ҫавăнпа та халы
вëсем “ыглашши” участоксene
сутма тăрăшаç-
çë. Пирён республикăра
унччен çёре сутма-илм
ирék паракан закоn

Кам кунта тेңес? Қавашкап лару-тәрәва лес мар тесен, қанна ёлмелле: документте кам ячёле ысырна - ав участок хүси шуглашат, кунта сёр комитечё кимпие те пулайшай-шаштас.

Даңасем қинчек хус-
татнă калаçава çакăнпа
ёслеме те пулать. Ан-
дах каман та пулин ку
нене хăйен шухăшпесем
тур пул? Даңа участ-
окесен ыйтавсем тे-
шешпе су тăршшепе ре-
акции сахал мар пăлте-
реççе. Сырăр, шăнкă-
равлăр, кëтеппĕр - сирен
шухăшпăра пичетлĕпĕр,
мэншэн тесен даңасем
тур пулсан - ыйтусем
те пулаçех, вëсене вара
пĕрле татса пама

С.ХАЙРУЛЛИНА

Пуран, Андреевка, пуран!

Андреевка - манан ял. Кунта хайен паллай вырәнсем пур: клуб, шкул, вилнә синтепсисе асанса лартна паллак.

Шкул - пәлү храм, хайен пәрремеш Учителә кам пулни вара пите пысак пәлтерешлә. Ку синчен мана пите лайах пулч. Валентина Филипповна Максимова - пултарулла, яслә, хайен ёсне юратаканскер, валь пите лайах учитель тата анне. Унан хуямяште тә лапкә кәмләлләскерччә, мәшәр - Алексей Михайлович, "Восход" колхозын экономиче пулна. Җак семье ултагача ўстэрнә, вәсем пурте аслә пәлү туянна. Хакләран та хаклә, хисеплә Валентина Филипповна, манан сире ырми-канми ёсрәшн, чатмләхаршан, ачасене юратнашан чөререн тав тавас, ёсрәп сывлых, "рәм ёмәр сунас киет.

Пирен класс руководителә - Ольга Федоровна Сидорова, вәрса хутшәннәскер, пире сүтсанталака юратма вәрентетч. Эпир экспкурсие вәрмана час-часах каятгәмәр, тәрлә үзүләсем, чечексем типтесе гербари та-ваттамәр... Астәватапха, валь пите лайах, пәллес тәхнатч. Валь пиренне калаңна чухне нынсан та сассине хәпар-тастч. Унан хваттеренче тә тасалах хусланатч, унта кәнекесем тата чечексем пите нумайчч. Унан хайен ачисем չукч, җаванпа валь пире пите юра-

татч, ачайши. Валь чирлесен эпир, 11-12 үзүти ачасем, ун патне больницина кайрәмәр. Җаван чухне эпир Ольга Федоровна юлашки хут курни ёинчен шухшаман та...

Манан юратнә учительсценен пәри Кузьма Петрович Максимов историкч. Унан уроксем пите хәварт, сисәмсөрх иртсе каятч. Валь мәнле вәрентни, ѹлантарни, пире "Эсир" тесе чәнни пите килештч.

Нина Николаева Черняева вырәс чәлхипе литературине вәрентрә, валь пире мәнпур илемләхе пуйнлых ёинчен кәсак та иләртүлә каласа паратч.

Манан тәван ялан урамсем ячесем официалла тата официалла та мар. Сәмахран, аттепе анне пурәнакан җурт Гагарин ураменче, ку валь - ёмәрхи Кәрмәш, асатте չурч - Ахтамкәра. Җаплах Паткас, Анаткас пур. Асанне Серафима Фирсовна вәрса вәхтәнче хайен мәшәрне Михаил Мартыновича фронта ёсатнә та сакәр ачи-пе пәччен тәрса юлнә: вәсene тәрантса, тумлантарса пәтер-ха, вәрсә вара пәр е икә үзүләнән. Асанне вара мәшәр вәрәнчесе лесник пулса չлене, лаша сине угланса, пашал җаска չүрене, валь вәхтәнтра вәрманта кашкәрсем тә чылай пулна, таркәнсем хәратнә. Пәррехинче вәсен пите пысак хуйхә сиксе тухнә - семене тәрантаракан ёнине

варласа кайнә. Җанәхә мәян күрәкәп пәтратнә та пашалу пәсернә...

Пәррехинче вәсен җуртне "вилни ёинчен хут" илсе пынә, анча та вәрсә вәсәнсем асатте киле чөр таврәннә, валь аманинә, контузилени пулна. Валь паттар та вайла җынччә, хайен чатмләхе, пурәнас кәмәлә пуррипе, җәршывра пулса иртнице операци чатса иртч тә тивәслә канава тухиччене бригадир, сисна фермин тата ѹётем заведующий пулса چәләр. Валь мәнпур چәтүрә кәмләлла пурнаслас тесе тәрәшните паларта тәратч.

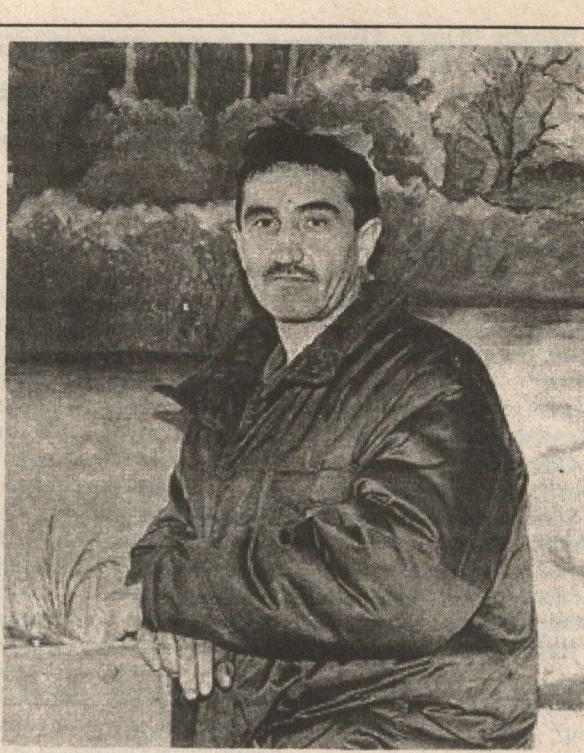
"Халь манан аттепе анне - мәнүкесене пәхаччә, пахчара چәләсчә, хуртхәмәр җәрчесчә. Эпә хамәрән күршесене Еруслановсөнене ырә сәмәхсем چес аса иләт. Шәп кана вәсем пире йывәр вәхтәнтра пулаш-

рә. Килте, үзүнчә ача җурттарнә... Вәсем мән чухлә пулна-ши? Ачасен вилесси, трахома, ерекен чирле чирлесси, кәрчанка, педикулез, туберкулез...

Анне ёрен ывәнса, тарәхса килетч, час-часах вара унран: "Ачасен медицина ямас्टап" тенине илтме пуллатч. Җапах та эпә үзүлән суйласа илтә. Анча малтан колхоза доярка, авиа заводан медсанчаңчесе санитарка пулса چәләме түр килтч... Медицина училищие пире лайах палләсем пире вәрене пәтертәм. Манна пәртәван Римма медсестра пулса չелет, Светлана - педагог-филолог. Вячеславна Владимир офицерсем пулна скерсем. Атте - Владимир Михайлович җамәрк чухне ФЗУ пәтернә, Кемерово облашәнчесе пиләк үзүләнши шахтер пулса չлене. Пәррехинче валь ишләчкәйне пулна

Г.ИНЯКИНА.
Чулган ял.

Ялта илемлә ёнен җуртсем эрхпесе ларнишн, җамәрк җембесем ѫркелленишн, չиреп тесе сывы ачасем җурлышн, җуртсече ѡшә та сута пулнишн пите саванатап. Ял җынисем эрхпесе иртәнни, үкәсәр пурәни вара пите начар тата күрентерет. Экологи тә пите пәшшәрхантарат, нефть кәларна чухне тавралаха варалас мар тесе мән тә пулни тәвәүшши? Манан тәван ялан малашләх лайахланасса, ял җынисем ырә пурнаспа пурәннаша шанс килет.

Нефтебазын хушма хүсаләхенче вицә кооператив ѫркеллени: "Омет", "Башак", "Александ". Җак ѿкерчекре эсир вицәмеш кооперативын член-и Илья Абрамова куратар.

Илья нумай үзүләнни МТЗ-80 тракторна ѫрт. Тәрәшнүлә та түрә кәмләлла механизатор ял хүсаләх мероприятийесене пысак яваплых түйс пурнашлат. Кәмәлган, хайен ёсне чунтап пәхәнис вай хурать. Таңа валь пурнашран нумай кәтмест, пуррипе չырлахма пәлет.

Акмалли лаптаксем "Александ" кооператива, ыттисем таңлаштарсан, чи пысак калапашлә. Җаванна та Ильяна юлташесем пирле ытларах вай хума түр килнә. Уй-хирсенчи җурхи ёсем вәсәнсем, валь сөт-чу фермине куцать, үзүләнни май унта пулашәв пире вырәнлә.

Н.Азизов ѿкерчек.

ЫРД ТУНАШАН ТАВТАПУС

Июнен 17-мәшәнче пенсионерсем пирле пүстарынса Пүлерти саваплә չалкус патне кайса килни ёинчен районта тухса тәракан хацата вулакансене саванна пәлтерес тет. Нурлатри сахәр за-воче "ТатАИСнефть" икә автобус уйәрса пачч, пиренне пирле врачи тата медсестра та пурчч. Тутарстанри җакан җакан пек илемлә вырәнта эпир хәсан пулна пулттамәр-ха? Пирен хушра тәрлә наци җынисемчч - тутарсем пире вырәссем, чайашсем, мәкшәсем, пиртен кашни չав кун килти күлленхи չүнчен манса кайса, кәмәл туличчен канч.

Эпир саваплә шыв ёрәмәр, унпах ҹавантамәр, хамәрән асаттесем пире пыннене 8 бри кинемәй Хадир Мубаракшина ку тәллевне мусульмансен йәли-йәркине түр. Кайран пире вәри апат кәтрә, яна Р.Исхаковапа Н.Лукманова, Г.Зяббарова, М.Хусаинова тата Н.Гилязева пәллесе ертсе пыннине хатрленчч. Хрестчен-сен хүсаләхен Мичурин ячепе хисепләнекен ассоциацийе уйәрса панн такана ятарлай йалапа пурәр. Ку ёсне районни инвалидсен обществин председател А.Кабиров пурнашлар.

Түрә пурне тә сывлых, јанәллых, телей патар.

З.ИВАНОВА.
Нурлат хули.

Пәлтерүсем

Сүмра паспорт тата пенси удостоверение пулмалла.

Мрамор тәррәнчекесенчен түйә չырна паллаксем 1-2 күн хушишинче туса паратан, җаплах хура мрамор плита сине портре тәвәтән, хаке калацца таталын тәрәх. "Укоп 22" газ горелкисем сутатан, хаке калацца таталын тәрәх, ашпа та түлеме пулать. Ленинградская ураменчи 14-мәш номерлә җуртта хәттә хаш вәхтәнтра та ыйтса пәллесе пулать. Свидетельство номере 324.

Якуркел шкулне 1988 үзүләнче түхнисен тәллупләв июнен 27-мәшәнче 18.00 сөхетре пулать.

"Яшълек" столовай патенче гараж сутанат. Телефон: 2-27-69.

1994 үзүләнча каларнә ВАЗ-21053, күзөнне 1997 үзүләнча тата 1994 үзүләнча каларнә лайах шайри ВАЗ-2104 сутатан. Күшкә районенчи ҆ене Кармала яланче Юрий Осиповран ыйтса пәллелле. Телефон: 78-2-36.

Усай курнай, лайах шайри җеме сөтәлпүкан сутанат. 5-18-16 номере 18.00 җысән шапкәравламалла.

Вицхэн: Юрка, Пурка, Шурка урамра калаңса таңацш. Хайсем сисмесрек вильдх-чөрлөх синчен сәмак-юма пүсарса ярасш.

Юрка: Ҙынсем шүтлеме, кулма, юптарма юратасш, төрлөрен мыскарасем тума пултарасш. Ку Ҙен үзүл касенче, апрелен 1-меш кунесенче кана мар, - кунсерене. Вильдхсем җакна пултаримацш вет-ха...

Пурка (хыпанса ўксе): Ҙук, пултарасш. Сәмакхран, циркра вәсем мәнле кана трюкесем, мәнле кана куллаша номерсем кәтартмацш.

Юрка: Ку вәл ширкә...

Шурка: Циркра кана мар, ахаль чух та пулать.

Пурка: Кунпа килештеп. Акә эпә каласа парам: Нурлатра пәр ватә хәрәмән юр пек шурә, мамәк пек җемесе тәкәпаша сәмәлә әратлә качаки пулна. Вайхач җитсен, качака ами така ыйтма пүслә-

Аратлә качака

сан, хүси ёна поезд составен юлашки вакунен тампәрне көртсе тарапта, Күшкәри пурнанан әратлә качака таки устракан хайшн хәр-танташ юлашш патне илсе кайнә.

Нурлатран килнә кочак ами Күшкәри кочака тақине курсан савәнсах кайнә. Иккәшш тә пәр-пәрне юратса пәрахнә. Хайсен хүсисем шәкәл-шәкәл калаңса сәмаварне икә хут та вәртесе чей ёссе ларнә вайхатра вәсем кәмәлесем туличен вылянә, алхаснә.

Күшкә хәнана кайса килнә хыссән, пиләк уйхир иртсен, Нурлат хәрәмән кочаки путек суратса панә.

Шурка: Тәләнмелли мәнхе вара кунта?

Пурка: Тәләнмелле-и, Ҙук-и, пәлмestеп, анчах

та көркүнне, октябрь уйхән пүсламашнече, җак хәрәмән кочаки килнечен пачах сухатать. Ана вәл пәр кун шыраты, иккә. Ҙитсе пәхман вырән, көрсө тухман шәтәк-шурәк юлман пулә. Хайха ерет, ыйхине сухатать. Вицхәмеш кун кочакине шырама вәл чукун үзүнне каять. Унта пырса җитет-зең, Күшкә енчен поезд чашлаттарса килсе тухаты, хәвартләхне чакараты. Хәрәмән чарәнса тарапта, хайшн умәнчен хуллен-хуллен ирткен вакунен сәнаса пахаты. Сасарткакаш вәл составен юлашки вакунен тампәрнече пүснә көштәртса, күсесемпе унта-кунта чәл-чал пәхкалласа тарапкан хайшн әратлә кочакине курах каять.

"Ах, турәш!.. - хашлата идет вәл, вара: - Дочка, Дочка, Хәрәм, кил ман пата, эп кунта!" - кәшкәрса яраты. Тампәрта тарапкан "куяна пассажир" та хайшн хүсине палласа идет, сухалне силлет, пүснә ухаты, җере сиксе анаты, күсә шывланнә карчамас патне чупса пыраты: "Ме-ке-кек", - тесе ачашланма пүсләт.

"Аста пултән ара хәрәм, аста сүрәрән?" - мәкәртататы хәрәм күссүль витәр.

"Ме-ке-кек", - каллех меклетет шәвэр сухалли.

"Ме-ле-кесс?.." - тәләншесе каять хүси.

"Ме-ке-кек", - тепәр хут сас параты әратлә кочаки.

- Вәтсана ме-ке-кек... Вәт сана әратлә кочакка... Вот ку трюк... Вот ку номер... Ку әратлә ке-це-ке Күшкә хәнана мар, хайшн "мулкачла" Мелекесе тә җитсе килме пултарә, э - тәләншесе каяшш Юркапа Шурка.

В.ЕФРЕМОВ.

Пәлтерүсем

Лайах шайри "Иж-Юпитер-5" мотоцикл тата чикә леш енче туса кәларнә җәвә машины сутатпәр. 5-12-72 номерлә телефонна 14 сехетрен пүсласа 18.00 сехетчен ыйтса пәлмелле.

Космонавтсен урамәнче нүхрәлә, лайах гараж сутанаты. Адрес: Советская урамә, 195-36.

1984 үзүт туса кәларнә ВАЗ-21063 сутанаты. Телефон: 2-17-19.

1992 үзүт туса кәларнә ВАЗ-2121 "Нива" сутатпәр, хәкә калаңса таталык тарых. Телефон: 5-19-53.

"Надежда" патшаләх предприятийнче ёслеме стажлә ёчченесе кирлә:

- атә-пушмак юсакан юстаңа;
- холодильниксем юсакан слесар.

Телефон: 2-13-61.

Киклә яләнче участоклә җурт сутанаты. Карбышев урамәнчи 13-меш җурти 1-меш хваттерте е Кикләри Фарит Гатин-ран ыйтса пәлмелле.

3x5 метрлә җене мунча сутатпәр. Адрес: Циолковский урамә, 7-25, телефон:

2-16-03.

"Запорожец" сутанаты. Телефон: 2-17-32.

Сүрәмен "Ока-11113" сутанаты, чие тәслә, 17 пин тенкә. Телефон: 5-17-55.

4-меш номерлә шкул җываженче гараж вакавлә сутанаты. 5-16-40 номерлә телефонна 11 сехет хыссән шәнкәравламала.

СПТУ җываженче никәслә участок сутанаты. Адрес: Дружба урамә, 66-59.

Йыважран тунай аләксем, плинтуссем, наличинсем, 19 моделлә "Stinol", "Норд", "Минск" холодильниксем, сивәтекен камерәсем, ларсем, җүләкsem, тәрлә моделлә телевизорсем, музика центрәсем, магнитофонсем, йала тата ытти техника сутатпәр. Сире эпир "Елена" (япаласем сутакан пасар), "Альянс" (апат-сүмәс пасар) магазинсөн пырса курма сәнгетпәр.

Промышленность таваресен магазинне тара е сутан илтеппәр.

"ГАЗ" автомашинән тиев турттарса паратпәр. Телефон: 5-41-19.

Елабугәри педагогика институтчө 1985 үзүт Гузалия Исламовна Гайфуллина ячепе панай диплома тәрәс мар тесе шутламала.

"Фәнишоу" мини-трактор сутанаты. Сыранци Чалләри телефон: 56-36-34.

Үсә курнай стенка тата җыважмалли гарнитур сутанаты. Телефон: 5-18-64.

Пәр пүләмлә хваттер сутанаты. Телефон: 5-37-73.

1993 үзүт туса кәларнә лайах шайри "Урал" мотоцикл тата җене монед сутатпәр, хаклә мар. Тури Нурлатри Сагит Миғтаховран ыйтса пәлмелле.

Телефон көртпә икә пүләмлә хваттер тата "Восход ЗМ-01" мотоцикл сутатпәр. Телефон: 5-28-34.

НГДУ ЖКХ җываженче гараж сутанаты. Адрес: Дружба урамә, 66-42.

Төп редактор Р.Ф.ЗАМАЛЕЕВ.

Редактор Т.И.БУРАЙКИНА.

Пәлтерүсем

1982 үзүт туса кәларнә "Нива" сутанаты, хаклә мар. Телефон: 2-35-56.

Куйбышев урамәнче 101-меш номерлә җурт, вакавлә сутатпәр. Адрес: К.Маркс урамә, 11-29, телефон: 5-28-94.

Пәчәк семье пурнамалли хваттер (пысак енә) сутан илтеппәр. Телефон: 2-24-58.

ГАЗ-24 вакавлә сутанаты, хаклә мар.

Нурлатри 4-меш номерлә җурт шкул Оксана Витальевна Осипова ячепе панай АС-00805 номерлә җухатна аттестата тәрәс мар тесе шутламала.

1990 үзүт туса кәларнә ВАЗ-2106 сутанаты. Адрес: Мир урамә, 4-1.

8x10 каләпшлә пур сутанаты. Тельман урамәнчи 30-меш номерлә җурти 2-меш хваттерте ыйтса пәлмелле.

Учредительсем: Нурлат районен администрацияшынде редакции ёс коллектив

Хаңат эрнәре вицхене - юнкүн, эрекүн, шаматкун тутарла, вырасла тата чавашла тухат.

ПИРЕН АДРЕС: 423000, Нурлат хули, Карл Маркс урамә, 19.

ТЕЛЕФОНСЕМ: редактор - 2-12-14, 2-22-81, редактор заместител тата советсеме общинада организасен пурнәшпайе - 2-10-44, редактор заместител, яваплә секретарь - 2-18-67, редакторын вырасла дубляжә енәпене ёслекен заместител - 2-14-16, редакторын чаваш дубляжә енәпене ёслекен заместител - 2-10-44, ялхусаллә пайе, промышленность, җырусын массайлла ёс пайе - 2-22-51, бухгалтери, реклама пайе тата фотокорреспондент - 2-15-63.

Хаңата Тутар Республикин Информацияне пичет министерствинче шута илнә.

Регистрацилене номере 34.